Skriftligt input til markedsdialog om National Handlingsplan for Tekstiler

Modtaget: 21. oktober 2026

Afsender: Steen Trasborg (CEO, Trasborg Denmark)

Jeg har nu gennemgået den nationale handlingsplan og finder især **Spor 2, initiativ 2.2: Fremtidens tekstilinfrastruktur – kapacitet, investeringer og partnerskaber** særdeles relevant for os hos Trasborg.

Jeg vil derfor gerne fremlægge et konkret forslag, som efter min opfattelse kan bidrage til at bringe virkeligheden ind i arbejdet med Danmarks kommende tekstilproducentansvar.

Mit udgangspunkt er ganske enkelt:

Vi skal ikke bruge de næste 17 år på at gentage de vanskeligheder, Frankrig allerede har oplevet, og som Holland nu også kæmper med.

Danmark har mulighed for at vælge en anden vej, hvis vi begynder med den eksisterende infrastruktur, den praktiske sortering, de reelle omkostninger og de markeder, der faktisk findes.

1. Vi har allerede en fungerende infrastruktur

Trasborg har siden 1917 arbejdet med indsamling og håndtering af brugte tekstiler.

Vi råder over et etableret indsamlingssystem, egne sorteringsfaciliteter, mange års praktisk erfaring, medarbejderkompetencer og internationale afsætningskanaler.

Vores indsamlingssystem håndterer omkring 4.500 tons tekstiler årligt.

Det er ikke teoretiske mængder, men tekstiler, der rent faktisk indsamles, vejes og håndteres.

Vi mener derfor, at vores eksisterende infrastruktur og erfaringer bør indgå i det beslutningsgrundlag, der skal danne fundament for fremtidens danske tekstilsystem.

2. Manuel sortering kommer før robotter og scannere

En af mine væsentligste bekymringer er den udbredte forestilling om, at robotter, scannere og ny teknologi i sig selv kan løse fremtidens sorteringsopgaver.

Det er efter vores erfaring en forkert rækkefølge.

Hos Trasborg har vi gennem årtier manuelt sorteret både genbrugelige og genanvendelige tekstiler.

Den menneskelige vurdering er afgørende for at identificere genbrugsværdi, kvalitet, anvendelighed og de forskellige materialestrømme.

Først når tekstilerne er opdelt i relevante fraktioner, kan teknologien overtage udvalgte opgaver og skabe yderligere værdi.

Vi er bestemt ikke modstandere af teknologi. Tværtimod.

Men **teknologien skal understøtte den praktiske sortering, ikke være udgangspunktet for en infrastruktur, hvor man endnu ikke har afklaret, hvad der skal sorteres, til hvem og til hvilken pris.**

3. Trasborgs 1.000 kg-test

Vi foreslår at begynde med en enkel, praktisk og dokumenterbar test af 1.000 kg indsamlede tekstiler.

Vores hidtidige fuldsortering viser omtrent følgende fordeling:

Fraktion	**Mængde**
Genbrugelige tekstiler	520 kg
Genanvendelige tekstiler	400 kg
Affald	80 kg
I alt	**1.000 kg**

Denne fordeling viser samtidig en af de største udfordringer ved det kommende producentansvar.

Vi kan godt sortere 400 kg genanvendelige tekstiler fra. Men det betyder ikke, at der findes et fungerende marked, som vil købe dem til en økonomisk bæredygtig pris.

Det er en afgørende forskel, som vi er nødt til at forholde os til.

4. En ny europæisk handelsvare: Renset Original

Derfor foreslår vi at undersøge en alternativ overgangsmodel.

I stedet for at gennemføre en fuld sortering i Danmark, hvor den genanvendelige fraktion endnu mangler tilstrækkelig afsætning, vil vi undersøge muligheden for at udvikle en ny handelsvare:

RENSET ORIGINAL – 92 %

Udgangspunktet er 1.000 kg indsamlede tekstiler, hvor den indledende manuelle sortering alene fjerner den egentlige affaldsfraktion.

Resultatet bliver efter vores erfaringsfordeling:

- 920 kg renset original, bestående af en blanding af genbrugelige og genanvendelige tekstiler.
- 80 kg affald til særskilt behandling.

De 920 kg kan derefter afsættes til professionelle sorteringsvirksomheder på det europæiske marked, hvor den videre sortering kan foretages efter eksisterende kundekrav og afsætningsmuligheder.

Det er naturligvis en model, som skal markedsafprøves og dokumenteres.

Vi skal blandt andet undersøge kvalitetskrav, faktisk salgspris, sorteringsomkostninger og de juridiske betingelser for grænseoverskridende transport.

At vi fjerner affaldsfraktionen, betyder ikke automatisk, at den resterende tekstilstrøm juridisk ophører med at være affald. Dette skal afklares som en central del af projektet.

Men hvis modellen fungerer, kan vi skabe en realistisk overgang mellem det nuværende genbrugsmarked og et fremtidigt system med mere avanceret materialesortering og industriel genanvendelse.

5. Affaldet er en økonomisk byrde, som nogen skal betale

Den resterende affaldsfraktion må ikke overses.

Ved vores nuværende bortskaffelsesomkostning på cirka 2,65 kr. pr. kg vil 80 kg affald koste 212 kr. alene i bortskaffelse.

Hertil kommer indsamling, manuel sortering, håndtering, administration og transport.

Det er væsentligt at få disse omkostninger dokumenteret, før man fastlægger fremtidens finansieringsmodel.

Hvis systemet pålægger indsamlere og sorteringsvirksomheder nye omkostninger uden en tilsvarende finansiering, risikerer vi at gøre eksisterende og velfungerende aktiviteter økonomisk umulige.

Et producentansvar skal naturligvis også tage ansvar for de faktiske omkostninger, som opstår efter indsamlingen.

6. Lær af Frankrig og Holland, før vi investerer

Frankrig har gennem omkring 17 år arbejdet med producentansvar for tekstiler og har alligevel oplevet betydelige økonomiske og strukturelle vanskeligheder.

Holland er ligeledes i gang med en vanskelig omstilling.

Det er efter min opfattelse afgørende, at Danmark ikke blot kopierer modeller, hvor økonomien, sorteringskapaciteten og afsætningen af de genanvendelige fraktioner fortsat er udfordret.

Vi skal naturligvis undersøge de konkrete erfaringer grundigt, men vi har en mulighed for at undgå at gentage kendte problemer.

Ellers risikerer vi et system, hvor stigende omkostninger, manglende afsætning og efterfølgende behov for offentlig støtte bliver en permanent del af løsningen.

Vi skal skabe en økonomisk bæredygtig værdikæde, ikke blot et system, der kan dokumentere, hvor mange tons vi har indsamlet og sorteret.

7. Fra 1.000 kg til 4.500 tons, hvis modellen holder

Vi foreslår ikke at begynde med et stort og omkostningstungt demonstrationsprojekt.

Tværtimod.

Vi foreslår at begynde med 1.000 kg, hvor alle relevante forhold kan dokumenteres:

- Manuel sortering, tidsforbrug og faktiske omkostninger.
- Kvalitet og sammensætning af Renset Original.
- Affaldsmængder og bortskaffelsesomkostninger.
- Afsætningsmuligheder og konkrete priser fra europæiske kunder.
- Eksportregler og krav til dokumentation.
- Mulighederne for efterfølgende teknologisk sortering og genanvendelse.

Først når vi har resultaterne, giver det mening at undersøge en eventuel skalering.

Trasborg har allerede adgang til omkring 4.500 tons årligt, hvilket giver mulighed for at arbejde i større skala, hvis modellen viser sig både teknisk, juridisk og økonomisk bæredygtig.

8. Finansiering og samarbejdspartnere

Vi stiller gerne vores erfaringer, praktiske indsigt, eksisterende infrastruktur og relevante data til rådighed for en indledende dialog.

Men gennemførelse af et egentligt test- eller demonstrationsprojekt skal naturligvis ske inden for en aftalt og finansieret ramme.

Det kan ikke være en privat indsamlings- og sorteringsvirksomheds opgave selv at finansiere udviklingen af en national model for producentansvar.

Vi ser muligheder for et samarbejde med en relevant tekstilproducent, en eller flere kollektive producentansvarsordninger samt eksisterende europæiske sorterings- og afsætningspartnere.

En sådan sammensætning vil kunne forbinde de faktiske tekstilmængder med både producentansvaret, den praktiske sortering og de markeder, som skal aftage tekstilerne.

9. Et konkret næste skridt

Jeg vil derfor foreslå, at vi mødes hos Trasborg i Taastrup.

Her kan vi gennemgå vores 1.000 kg-model, vise de relevante tekstilfraktioner og drøfte, hvordan en praktisk test kan indgå i initiativ 2.2.

Jeg mener også, at vores erfaringer vil være relevante for initiativ 2.1 om vidensgrundlaget og implementeringen af producentansvaret.

Vi har ikke alle svarene, men vi har noget, som efter min mening er helt afgørende:

Virkelige tekstilmængder, praktisk sorteringserfaring, eksisterende infrastruktur og kendskab til de markeder, hvor tekstilerne skal afsættes.

Min bekymring er, at vi risikerer at udvikle fremtidens system uden i tilstrækkelig grad at inddrage de virksomheder, der allerede arbejder med disse udfordringer hver eneste dag.

Lad os derfor begynde med 1.000 kg og undersøge, hvad der faktisk kan lade sig gøre.

Hvis vi griber det rigtigt an, har Danmark mulighed for at lære af 17 års europæiske erfaringer og måske komme langt hurtigere frem til en model, som både miljøet, producenterne og de eksisterende indsamlings- og sorteringsvirksomheder kan leve med.